

С. О. Доценко
студ. I курсу магістратури
спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: к.е.н., доц. Н. Л. Кусик

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

На сьогодні, заборгованість в обліку регулюється вітчизняними законодавчими актами, однак, незважаючи на повний контроль державою, існує ряд важливих, як і раніше невирішених проблем в системі розрахунків дебіторської заборгованості українських підприємств, зокрема: поточний стан класифікації та облік боргу на рівні задоволення різноманітної інформації про її стан; зміст бухгалтерського обліку, який визначається в процесі обліку облигацій на підприємствах, а також оцінка дебіторської заборгованості.

Питанням обліку розрахунків з боржниками та аналізу дебіторської заборгованості, присвячені наукові роботи багатьох вітчизняних учених, таких як: А. М. Герасимович, С. Ф. Голова, В. І. Єфименко, Л. М. Кондрацька, М. В. Кузький, Ю. А. Кузьминський, В. Г. Ліннеус, Е. В. Мні, І. М. Паразі-Вергуненко, О. А. Петрик, В. В. Сопко та інші [1, с. 84 – 89].

В П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», дебіторська заборгованість визначається як сума боргу боржника перед компанією на певну дату. У той же час, боржниками є юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій зобов'язали компанію до певної суми грошей. Таке тлумачення підлягає боргу компанії перед строком погашення та боргу боржника, призначеного для перепродажу [2].

Основними напрямками вдосконалення організації та обліку дебіторської заборгованості, найбільш актуальними на сьогодні, є:

- створення більш ефективної системи управління, яка б контролювала якість розрахунків з боржниками;
- розробка чіткої та досконалої класифікації дебіторської заборгованості;
- уніфікація методів оцінки дебіторської заборгованості та регулювання аналітичного обліку, що дозволяє накопичувати інформацію про дебетові розрахунки за різними рівнями деталізації та узагальнення.

Слід зазначити, що компанія може самостійно вибирати кваліфікаційний атрибут. Доцільно підтримати думку ряду вітчизня-

них науковців щодо розподілу боргової заборгованості до ступеня дотримання фінансової дисципліни щодо допустимих і невідповідних. Завдяки цьому можливе відслідковувати порушення фінансово-економічної дисципліни та виявляти низьку якість підрядника [1, с. 84-89].

Міжнародні стандарти безпосередньо не вимагають подання дебіторської заборгованості у балансі, за винятком сумнівних боргів. Проте для того, щоб визначити суму дебіторської заборгованості, яка відображена в балансі, необхідно провести тестування на дебіторську заборгованість за об'єктом знецінення, тобто стискати чітко непридатний борг. Для інших дебіторських заборгованостей обчислюється резерв сумнівних боргів, що відображає ймовірність несплати рахунків, і розраховується ця маржа з суми дебіторської заборгованості [3, с. 190-199].

Бажано внести поправки в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [2; 4], а саме: усунути різницю у тлумаченні характеру дебіторської заборгованості на підприємствах. У той же час, при обліку заборгованості, повинна існувати система обліку, яка б повністю відображала та характеризувала усі бізнес – операції з достатньою точністю та забезпечувала отримання об'єктивної та своєчасної інформації для отримання оптимальних управлінських рішень на підприємстві.

Існують деякі відмінності між українськими та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. В даний час Україна має вдосконалити систему обліку боргових зобов'язань на основі міжнародних стандартів, але також необхідно враховувати національні традиції та практики бухгалтерського обліку в Україні [3, с. 190-199].

Сьогодні факторинг – це найпопулярніша форма рефінансування дебіторської заборгованості у світі. Але в Україні він ще не отримав належного розповсюдження через відсутність необхідної законодавчої бази та обліку витрат.

Найбільшої уваги на українських підприємствах вимагає списання простроченої дебіторської заборгованості, оскільки існує прямий зв'язок між таким стягненням боргу та податковою базою податку на прибуток. Належний та своєчасний розподіл дебіторської заборгованості відіграє важливу роль у формуванні фінансової діяльності компанії.

Таким чином, результати дослідження обліку дебіторської заборгованості свідчать про необхідність вдосконалення методоло-

гічного підходу до обліку та аналізу дебіторської заборгованості, як інструменту покращення фінансового стану компанії.

Облік боргів досить складний, тому що він точно відображає справжню інформацію у фінансових звітах та визначає реальний фінансовий стан підприємства. Створюючи ефективну бухгалтерську модель для бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, ризику банкрутства можна уникнути, а співвідношення ліквідності може бути зменшене завдяки своєчасній та об'єктивній інформації для управлінських рішень.

Список використаної літератури

1. Лищенко О.Г. Управління дебіторською заборгованістю як фактором фінансової стійкості підприємства [Текст]// О.Г. Лищенко, І.С. Середа // Держава та регіони. Серія: Економіка і підприємництво. – 2010. – № 3. – С. 84 – 89.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 08 жовтня 1999 р. № 237 (з змінами та доповненнями). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>. – Назва з екрана.
3. Гайдучок Т.С. Основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній системі [Текст] / Т.С. Гайдучок, Н.І. Цегельник //Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. – 2012. – №. 9 (1). – С. 190-199.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 р. № 559 (з змінами та доповненнями): Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>. – Назва з екрана.

A. V. Zhebrichuk

*I-st year student of magister level
speciality "Accounting and taxation"*

Research adviser: doctor of economic sciences, prof. V. S. Nitsenko

FINANCIAL REPORTING IN HYPERINFLATIONARY ECONOMIES

During inflation, the purchasing power of money decreases so that the comparison of amounts from transactions and other events that occurred in different periods of time, even in the same reporting period, becomes invalid. Financial reporting in hyperinflationary economies cannot authentically reflect the results of the company, so it should be listed with regard to indicator of inflation. National and international